

ÇANAKKALE SAVAŞLARI VE ÇARPTIRILAN GERÇEKLER

- * Çanakkale Deniz ve Kara Savaşları, Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı içindeki en kanlı savaşlardandır.
- * Paylaşım Savaşı'nda; İngiltere, Fransa ve Rusya bir tarafta, Almanya, Avusturya – Macaristan ve Osmanlı Devleti öte taraftadır.
- * İngiltere ve Fransa; müttefikleri olan Çarlık Rusya'sına yardım etmek, Boğazı geçerek Osmanlı başkentini ele geçirip, O'nu safdışı bırakarak savaşı kısa sürede leyhlerine sonlandırmak amaçlarıyla, çoğunluğu sömürgelerinin askerlerinden (ANZAK = Avustralya, Yeni Zelanda) oluşan 16 savaş gemisiyle; 27 Eylül 1914 tarihinde Çanakkale Boğazı'nı ablukaya almıştı.
- * Boğaz girişine önceden döşenen mayınlar ve Boğazın her iki yakasına yerleştirilmiş topçuların mukavemeti ile karşılaşan gemilerden Bouvet ve İrresisteble batmış, Agamemnon ve Gaulois zırhlıları ağır hasar almıştı. Amiral Garden yerine Bağlaşık Donanma Komutanlığına atanan J.M.Robeck, Boğazı geçebilmek için 18 Mart 1915'de genel bir saldırıya geçmiş ve kahramanca bir direnişle karşılaşarak 16 gemilik donanmadan yalnızca 6 gemi, az hasarlı kalınca geri çekilmek durumunda kalmıştı.

18 Mart 1915'te Çanakkale Deniz Zaferi Kazanılmıştı.

- * Amaçlarına, Çanakkale Boğazı'nı denizden gemilerle geçerek ulaşmak isteyen Emperyalist güçler, çekip gitmediler. Gelibolu yarımadası'nı karadan geçerek amaçlarına ulaşmayı planladılar. Asıl savaş, tarihin en kanlı savaşı şimdi KARA SAVAŞLARINDA OLACAKTIR.

GELİBOLU KARA SAVAŞLARI (25 NİSAN 1915 – 9 OCAK 1916)

M.KEMAL'İN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI

“Türk askerinin savaş ve dövüş hususunda sahip bulunduğu niteliğin önceden fark edilmemiş olması, İngilizler için felaket olmuştur... Türk askerinin ne yaman muharip olduğunu İngilizler kendileriyle dövüştükten sonra acı tecrübeyle anlamışlardır.”

İngiliz General Aspinal Ogländer

Denizden Boğazı geçemeyip amaçlarına ulaşamayan İngiliz ve Fransızlar, sayıları 70 bini bulan sömürge ve dominyon güçleriyle (Avustralyalı, Yeni Zelandalı (ANZAK), Hintli, Sengalli, Mısırlı) 25 Nisan 1915'te Seddülbahir, Kumkale, Arıburnu mevkillerine çıkarma yapmışlardır.

^ Çanakkale'de 5.Ordu başında bir döneme kadar Alman Mareşali Liman Von Sanders vardır. Bu komutan, düşmanın çıkacağı yeri yanlış tespit etmiş, yanlış strateji (kuvvetleri merkezde toplayıp çıkarma yapılan yerlere yönlendirme) izlemiş, kimseye emir yetkisi vermeden karargahını terk etmiş, gelen her yeni birliği hemen hem de gece taarruzuna sürmüştür.

^ 9/10 Mayıs'ta Arıburnu'ndaki düşman saldırısını Mustafa Kemal'in 19. Tümeni püskürtmüş ve Mustafa Kemal'in Arıburnu muharebelerini yönettiği tepeye KEMALYERİ adı 3. Kolordu

Komutanlığı'nın günlük emriyle verilmiştir. 11 Mayıs'ta Başkomutan Vekili Enver Paşa ile 3. Kolordu Komutanı Esat Paşa Kemalyeri'nde Mustafa Kemal ile cephe hakkında görüşmüşlerdir.

^ Mustafa Kemal, 16 Mayıs'ta; Kemalyeri'ne gelen 3. Kolordu Komutanı Esat Paşa, Edirne Valisi Hacı Adil Bey, Gelibolu Mutasarrıfı Rifat, Maydos Kaymakamı Rahmi, Keşan Kaymakamı, Gelibolu Jandarma Komutanı tarafından fedakarlık ve kahramanlığı nedeniyle kutlanmıştır.

^ Mustafa Kemal, 17 Mayıs'ta Arıburnu Kuvvet Komutanlığından " 23 gün sevk ve idare etmek mutluluğu kazandığını siz demir kitlenin, Tanrı'ya sığınarak yaptığı hücum iledir ki düşmanın 20 bini aşan kuvveti Arıburnu'nda yok edildi. 23 günlük ateşli ve kanlı ortak çabalarımız anısının samimi ve temiz duyguyla korunacağından eminim" diyerek ayrılmış, 19. Tümen Komutanlığı'ndaki görevine dönmüştür. Aynı gün padişah adına kendisine Muharebe Altın Liyakat Madalyası verilmiştir.

^ 8 Ağustos'ta emrinde 3 kolordu bulunan Mustafa Kemal Anafartalar Grup Komutanlığı'na getirilmiştir. Hem de Çanakkale'den ayrılacağı 10 Aralık tarihine kadar... (5 – 10 kişiyi idare edemezdi diyenlere ithaf olunur.)

^ 23 Mayıs'ta Alman İmparatoru tarafından Demir Haç nişanı Mustafa Kemal'e verilmiştir.

^ Mustafa Kemal'in komutasındaki ordular, 30 Mayıs'ta Ağildere Muharebesini kazanmıştır.

^ 1 Haziran'da Mustafa Kemal albaylığa yükselmiş, Harbiye Nazırı ve Başkomutan Vekili Enver Paşa tarafından telgrafla kutlanmıştır.

^ 4-5 Haziran'da Mustafa Kemal'in yönettiği 19. Tümen birlikleri Arıburnu siperlerini geri almıştır.

^ 15 Temmuz'da Mustafa Kemal'e başarılarından dolayı Takfon Harp Madalyası verilmiştir.

^ 6-7-8 Ağustos'ta Arıburnu ve Conkbayırı'ndaki kanlı çarpışmalar olmuş ve Conkbayırı İngilizlerin eline geçmiştir. Mustafa Kemal, 8 Ağustos günü saat 19.00 da Kuzey Grubu Komutanı Esat Paşa'ya bölgenin kritikliğini belirterek Liman von Sanders'i uyarmasını bildirmiş, durumun iyice kötüye gitmesi üzerine, 5. Ordu Komutanı Liman von Sanders adına Kurmay Başkanı Albay Kazım (İnanç), Mustafa Kemal'i telefon başına çağırarak "durumu nasıl gördüğünü" sormuştur. Mustafa Kemal bu soruya : " Bütün mevcut kuvvetlerin, komutam altına verilmesinden başka çare kalmamıştır!" diye cevap verince, şaşırان Kurmay Başkanı, "çok gelmez mi?" diye sorunca, Mustafa Kemal: "Az gelir!" cevabını vermiştir. İşte o kritik aşamada Mustafa Kemal gece saat 21.45'te Mareşal Liman von Sanders'in emriyle Anafartalar Grubu Komutanlığı'na getirilmiş ve 9 Ağustos günü sabahın ilk ışıklarıyla taarruz emri verilmiştir. Mustafa Kemal, gece 01.30'da Anafartalar Grubu Komutanlığı karargahının bulunduğu Çamlıktেকে'ye giderek grubun komutasını eline almıştır.

İşte! Çanakkale Kara Savaşlarının Dönüm Noktası Burasıdır.

"Sorumluluktan korkan kumandanların hiçbir zaman gereken kararı veremediklerini, bunun sonucunda ise acı felaketler ortaya çıktığını bizzat ben de değişik zamanlarda görmüşümdür."

Mustafa Kemal

9 Ağustos 1915'te Mustafa Kemal'in komutasındaki kuvvetler Anafartalar bölgesinde düşmana saldırmıştır. Mustafa Kemal, 7. ve 12. Tümenlerin sabaha karşı başlayan saldırısını, Anafartalar bölgesindeki bir tepeden başından sonuna kadar yönetmiştir. Düşman bozguna uğrayarak kaçmıştır. Taarruz sonrasında Mustafa Kemal akşam üzeri Anafartalar'dan ayrılıp Conkbayırı'na hareket etmiştir. Yol üzerinde Çamlıkteके'de, Limon von Sanders ile görüşerek

akşam, Conkbayırı ile Suyatağı arasındaki 8. Tümen Karargahı'na gelmiştir. Burada son durumu inceleyerek, 10 Ağustos şafağında yapılacak taarruzun son hazırlıklarını tamamlamıştır.

^ 10 Ağustos 1915'te, Mustafa Kemal, İngilizlerin 8 Ağustos'ta ele geçirdiği Conkbayırı'na taarruz etmiştir. Mustafa Kemal taarruz öncesinde askerlerine:” Askerler! Karşınızdaki düşmanı mağlup edeceğinize hiç şüphe yoktur. Fakat siz acele etmeyin Evvela ben ileri gideyim. Siz, benim kırbacımla işaret verdiğim zaman hep birlikte atılırsınız.” demiş ve başlangıçta yalnız süngü hücumuyla gerçekleşen ve 4 saat süren taarruzda M.Kemal, göğsündeki saate isabet eden şarapnel parçasıyla yaralanmış, Conkbayırı ele geçirilmişti. M.Kemal bu zafer üzerine; “Düşman silah kullanmaya vakit bulamadı. Boğaz boğaza kahramanca mücadele sonucunda, ilk hatta bulunan düşman tümüyle imha edildi” demişti.

“ Mustafa Kemal 10 Ağustos'ta yalnız İstanbul'un değil bütün bir memleketin işgalini önlemişti, artık ümitleri kalmayan İngilizler iki ay sonra Gelibolu Yarımadası'nı boşaltıp gitmeye mecbur kalıyorlardı.”

Fahrettin Altay

İŞTE... ÇANAKKALE SAVAŞLARININ KESİN KAZANILDIĞI TARİH BU TARİH 10 AĞUSTOS 1915'TİR.

10 AĞUSTOS'TA SAVAŞIN YAZGISINI DEĞİŞTİREN MUSTAFA KEMAL, ARTIK ANAFARTALAR KAHRAMANIDIR.

Bu nedenledir ki, ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNİ ANMA GÜNÜ, 18 MART DEĞİL, 10 AĞUSTOS'TA KUTLANMALIDIR.

Bu tarihten sonra;

^ 16 Ağustos'ta İngilizler, Anafartalar cephesindeki Kireçtepe'ye taarruz etmiş, Mustafa Kemal ateş hattında 5. Tümen Karargahı'nın bulunduğu 161 rakamlı tepeden savaşı yönetmiştir.

^ 1 Eylül 1915'te Mustafa Kemal'e, Gelibolu'daki “ üstün başarılarından “ dolayı Gümüş Liyakat Madalyası verilmiştir.

^ Mustafa Kemal, Çanakkale'de 20 Eylül 1915'te rahatsızlanmıştır.

^ Mustafa Kemal, 27 Eylül 1915'te Liman von Sanders'e, Anafartalar Grubu Komutanlığı'ndan istifa edeceğini bildirmiştir. İstifa gerekçesi olarak, Envar Paşa'nın son gelişinde kendisini ziyaret etmemesini göstermiştir. Ancak istifası kabul edilmemiştir.

^ 31 Ekim'de Enver Paşa, 3 Kasım'da Ayan ve Mebusan Meclisi üyeleri Çanakkale'de Mustafa Kemal'i ziyaret etmiştir.

^ 7 Kasım 1915'te, İngiliz Savaş Kabinesi Çanakkale'yi boşaltma kararı almıştır.

^ 11 Aralık 1915'te Mustafa Kemal İstanbul'a gelirken, onun yerine Anafartalar Grubu Karargahı'na Fevzi (Çakmak) Paşa atanmıştır.

^ 19 -20 Aralık 1915'te İngilizler, Çanakkale'deki siperleri boşaltarak çekilmeye başlamışlardır.

.....

Tarihi gerçekler böyle iken;

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNİ ANMA GÜNÜ – tarihi – neden 10 Ağustos değil de 18 Mart'tır?

18 MART 2002 tarihinde, darbeciler bu günü “Çanakkale Şehitleri Anma Günü “ olarak ilan etmişlerdir.

M.Kemal'in dünya tarihine geçen üstün başarısı yok sayılmak istenmektedir. Öyle ya.. 18 Mart 1915 tarihi Deniz savaşlarının zafer tarihidir, orada M.Kemal yoktur. Sinsice ilan edilen bu tarihten sonradır ki, hurafeler, ortalıkta dolaşır olmuş.

- “ M.Kemal'in Çanakkale Kahramanı olduğu sonradan uydurulmuştur “,
- “ M. Kemal'in Çanakkale Savaşı'nda herhangi bir başarısı yoktu “,
- “ M.Kemal 5+10 kişiyi idare edemezdi.”
- “ Savaşı Türkler değil Almanlar kazandı “.

.....

gibi saçma sapan sözler sarfedilir hale gelmişti.

Bağımsızlık mücadelemiz, tarihin gördüğü ilk ulusal kurtuluş zaferimiz için “ Keşke Yunan galip gelseydi “ diyebilen meczuplar Çanakkale zaferimiz için de benzer sözler söyleyebilmiştir.

“ Çanakkale geçilseydi, Osmanlı Devleti yıkılmaz, Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya ve Anadolu bu ağır enkazın altında kalmazdı.. Petrol beldeleri ve mukaddes beldeler işgal edilmezdi.”

Bu sözleri 2015 yılında Işıkcılar Cemaati'nin yayın organı Türkiye Gazetesi'nde “ Çanakkale Keşke Geçilseydi “ karşılığıyla Ekrem Buğra Ekinci yazmış.

.....

Bu kendini ve tarihini bilmezlere, M.Kemal'in Çanakkale kahramanı olduğunu bilenlerin söylediklerini anımsatalım:

- ^ 1918 yılında, Çanakkale Savaşlarına “ özel bir sayı “ ayıran Ziya Gökalp'in Yeni Mecmua dergisinde Mustafa Kemal'in Çanakkale'deki başarıları anlatılmıştır.
- ^ Mehmet Emin Yurdakul, 15 Eylül 1915'te yayınlanan Tan Sesleri adlı kitabında, “ Ordunun Destanı “ adlı manzumenin ilk dördlüğünde Mustafa Kemal'den söz etmiştir.
- ^ Lütfi Simavi, 1924'te yayınlanan anılarında “ Bu gezide, o sırada İstanbul'da bulunan Çanakkale Kahramanlarından Mustafa Kemal Paşa da bulunuyordu... Çanakkale'deki övünç ve gurur verici hizmetleriyle, herkes gibi ben de kendisini gıyaben tanıyordum, fakat şahsen görmemiştik. Hizmetlerinden ve başarılarından dolayı kendisini tebrik ettim.”
- ^ İsmail Hakkı Okday (Vahdettin'in Damadı); “ Vahdettin Efendi bu seyahate çıkarken, kendisine refakat etmek üzere o zaman “ Anafartalar Kahramanı “ diye anılan Mustafa Kemal Paşa'yı da yanına almıştı.”
- ^ Ruşen Eşref Ünaydın, 28 Mart 1928'de Mustafa Kemal ve Çanakkale Savaşları konusunda şunları yazmıştır: “ Memleketin en tehlikeli zamanlarında can verircesine vazife başına atılan bu kahramanın elini sıktım. İçimde ona karşı derin bir hükümet, bir İstanbul çocuğu ruhuyla derin bir şükran olduğu halde yanından ayrıldım.”
- ^ Rıza Tevfik, 19 Ağustos 1918'de şöyle demiştir: “ Aşyan'da Tevfik Fikret'le yapılan ilk anma töreni için... geldiği zaman kendisini kapıda karşılamış ve orada bulunanlarla Tevfik Fikret'in eşine, “ Anafartalar kahramanı meşhur Miralay Mustafa Kemal Beyefendi “ diye takdim etmişim.
- ^ Amiral Challope, İngiliz İşgal Kuvvetleri komutanlarından Amiral Chaltrope, 23 Haziran 1919'da, Lord Curzon'a gönderdiği bir telgrafta Mustafa Kemal'den, “ Çanakkale Savaşı'nda büyük ün yapmış Mustafa Kemal Paşa” diye söz etmiştir.
- ^ Amiral Webb, İngiliz İşgal Kuvvetleri temsilcilerinden Amiral Webb, 28 Haziran 1919'da Sir R. Graham'a gönderdiği telgrafta Mustafa Kemal'den, “ Çanakkale Savaşı'nda bir hayli ün yapan Mustafa Kemal... Samsun'a müfettiş olarak gönderildi “ diye söz etmiştir.

^ Yunus Nadi'nin Yeni Gün gazetesi, Mustafa Kemal'in Adana'dan İstanbul'a gelişini, 14 Kasım 1918 tarihli sayısında manşetten, "Çanakkale kahramanı Mustafa Kemal bir gün önce İstanbul'a geldi" biçiminde duyurmuştur.

^ L'İllustrasyon Dergisi, 26 Şubat 1921'de 4069, Sayısında Mustafa Kemal'i: "Kararlı, sert ama iman etmiş olan Mustafa Kemal Paşa dünyaya baş kaldırmıştır. Meslekten askerdir. Çanakkale'de İngilizler karşısında kazandığı büyük zafer anılmaya değer." olarak tanımlamıştır.

^ Tevhid-i Efkâr Gazetesi, 31 Ağustos 1921 tarihli sayısında Mustafa Kemal için, "Çanakkale'de iki defa İstanbul'u kurtarmış olan Mustafa Kemal Paşa, bu defa da vatanı kurtaracaktır." demiştir.

^ Yahya Kemal, 1921 yılında, Mustafa Kemal'den şöyle söz etmiştir: "Fatih'te, Aksaray'da küçük dükkanlarda, Eminönü'ne kadar bütün vitrinlerde, muzaffer kumandanlarımızın yanında Mustafa Kemal Paşa'nın da resmi bulunurdu, hatta köprüde, şapkalı satıcıların alçıdan küçük heykellerinin sattıkları bilinmektedir."

^ M. Zekeriya Sertel, 20 Mart 1919'da Mustafa Kemal hakkında şöyle demiştir: "Osmanlı tarihinin en şerefli bir sayfasını işgal edeceğine şüphe olmayan Çanakkale başarısı, orada çarpışan Türklük ruhunu, Türklük fedakarlığını ispat ettiği gibi, bir de Mustafa Kemal gibi büyük bir kahramana malik olduğumuzu gösterdi. Tarih, Çanakkale vakasını kaybederken hiç şüphesiz Mustafa Kemal ve Cevat Paşaların isimlerini de altın harflerle yazacaktır... Büyüklerini tanıma mecburiyetinde olan gençlik, Mustafa Kemal adına da belleklerine eklemeli ve kurtarıcılarımızdan birinin de o olduğunu unutmamalı."

Ben Çanakkale'den bir yüzbaşı, kefensiz yatmaktayım.
Bütün bölüğümde kefensiz yatmakta.
Bir kara toprak ki.
Tepeden tırnağa al.

Sesleniyorum, boşuna mı karıştık yurt içre
Kaldır bizi bayrak eyle burcuna Ankara'nın
Haydi Mustafa Kemal.

Fazıl Hüsnü Dağlarca

1- 1. Dünya Savaşı uzadı.

2 - Yardım almayan Çarlık Rusyası'nda 1917'de devrim oldu ve Rusya savaştan çekildi.

3 – Osmanlı Devleti'nin ömrü uzadı.

4 – Osmanlı ordusunun Balkan Savaşlarıyla sarsılan güveni yeniden oluştu.

5 - Ezilen Uluslara, sömürgeci uluslar karşısında cesaret verildi, örnek olundu.

6 – Rusya'daki rejim değişikliği, savaştan çekilmesi Osmanlı Ordusunun önemli bir cephesini eksiltmiş, dahası ulusal kurtuluş ve bağımsızlık mücadelesinde bunun faydası olduğu gibi, Sovyetlerden destek ve yardım, dostluk sağlanmıştır.

7 – Türk askerinin vatan toprakları için gösterdiği fedakarlıkların yanında acımasız savaş koşullarının içinde insani yanlarının da sergilenmesine vesile olmuştur.

8 – Ulusal bağımsızlık savaşımızın önsözü olmuş, Mustafa Kemal gibi bir dahiyi Türk ulusuna kazandırmıştır.

9 – Emperyalizme ilk ders Çanakkale Destanı ile verilmiş ve Çanakkale'nin geçilmezliği kanıtlanmıştır.

10 – Çanakkale Savaşları Türkler açısından bir vatan savunması savaşlarıdır. Emperyalizmin acımasız saldırganlığı, vatan savunması yapanlar karşısındaki çaresizliği görülmüştür.

252 bin insanın ölümüne neden olan Çanakkale Savaşları “haksız savaştır.” Emperyalist amaçların mazlumlara saldırısıdır ve mazlumların her türlü yokluğa rağmen inanılmaz bir vatan savunmasıdır. Bu haksızlığa rağmen savaş sonunda Mustafa Kemal Paşa'nın ölen yabancı askerler için söyledikleri tarihte örnek alınması gereken kin gütmeme ve mazlumların kardeşliği açısından önem taşır.

“ Bu memleketin toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar! Burada bir dost vatanın toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız, bizim bağırmızdadır. Huzur içindeler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra artık bizim evlatlarımız olmuşlardır.”

Gazi Mustafa Kemal Atatürk – 1934

ÇANAKKALE SAVAŞI TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN ÖNSÖZÜDÜR.

19. Tümen ile Komutanı Yarbay Mustafa Kemal'in, 57. Alay ile Komutanı Albay Avni'nin, 27. Alay ile Komutanı Yarbay Mehmet Şefik'in, 36. Alay ile Komutanı Yarbay Cemil'in, Seddülbahir'in yaralı aslanı Binbaşı Mahmut Sabri'nin, Binbaşı Halis'in Teğmen Halit ve Mucip'in, Yedek subay şehit Ethem'in, Ezineli Yahya Çavuş'un, Bigalı Mehmet Çavuş'un toprağını işgal edenleri bile kendine hayran bırakan binlerce, onbinlerce vatansever kahramanın önünde saygı ile eğiliyoruz. Işıklar içinde yatsınlar.

Dur Yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın.
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Necmettin Halil Onaran

Turgut ÜNLÜ
Tarihçi